

Stichting Historische Sociëteit Enschede – Lonneker

*www.shsel.nl Secretariaat: Krooshooplanden 1, 7542 HZ Enschede,
Kor Feringa; tel.: 053-477 45 95 k.feringa@home.nl*

Agenda voor de ledenvergadering op vrijdag 25 april 2014 om 20.00 uur
in het Odd Fellowsgebouw, Nicolaas Beetsstraat 44, Enschede.

1. Opening en mededelingen

2. Notulen van de ledenvergadering op 20 september 2013 (bijlage).

3. Samenstelling van het bestuur.

In 2014 zijn aftredend de bestuursleden Harry van der Sleen en Ingrid Astrego. Beiden zijn beschikbaar voor een nieuwe bestuursperiode. Voorgesteld wordt akkoord te gaan met hun herbenoeming.

4. Benoeming lid kascommissie.

Tijdens de vergadering dient te worden voorzien in de benoeming van een lid van de Kascommissie (vacature-Kroese). Namen van kandidaten kunnen tot voor aanvang van de vergadering worden gemeld bij het secretariaat.

5. Bespreking secretariaatsverslag 2013 (bijlage).

6. Bespreking verslagen van de commissies (bijlagen).

7. Bespreking van het financieel jaarverslag 2013 (bijlagen).

- a. bespreking van de resultatenrekening 2013;
- b. idem van de balans per 1 januari 2014;
- c. verslag van de kascommissie (ter vergadering in te brengen).

8. Bespreking begroting 2014 (bijlage).

9. Rondvraag en sluiting.

Notulen van de ledenvergadering op vrijdag 20 september 2013 in het Odd Fellowsgebouw, Nicolaas Beetsstraat 44, Enschede.

Volgens de presentielijst zijn aanwezig 35 leden.

1. Opening en mededelingen.

De voorzitter van de SHSEL, Dick Buursink, opent de vergadering van het permanent college van advies en bijstand.

Buursink memoreert het krantenartikel van hedenmorgen, waarin de mededeling dat de SHSEL het project stadsgeschiedenis heeft moeten beëindigen. Het bestuur had hoge verwachtingen van het beroep dat voor dit doel in het voorjaar op een aantal specifiek Enschedese fondsen is gedaan. Het beraadt zich nog op de mogelijkheden voor een klein deelonderzoek.

Door de aanwezige leden wordt op de mededelingen van de voorzitter niet gereageerd.

2. Notulen van de ledenvergadering op vrijdag 19 april 2013.

De notulen worden ongewijzigd goedgekeurd. Dick Buursink zegt voor de volgende ledenvergadering een notitie van zijn hand toe over een mogelijk toekomstige structuur van de SHSEL

3. Samenstelling van het bestuur/benoeming penningmeester.

De vergadering gaat akkoord met het bestuursbesluit Peter A.M. Janssen te benoemen tot lid van het bestuur, tevens penningmeester. Hij is benoemd in de vacature-Makaske.

4. Wijziging begroting 2014/verhoging abonnementsprijs n Sliepsteen.

De aanwezige leden gaan in meerderheid akkoord met een verhoging van de abonnementsprijs van n Sliepsteen per 1 januari 2014. De verhoging bedraagt € 1.50 op jaarbasis en is het gevolg van de stijging van bezorgkosten. Ook de losse nummerprijs wordt verhoogd (tot € 4,-).

Het bestuur verkrijgt het mandaat toekomstige prijsverhogingen, indien noodzakelijk, zonder meer door te berekenen.

Het lid Henk Bollen verzet zich tegen de nu door te voeren prijsverhoging en zou het extra benodigde bedrag voorshands uit de reserves van de SHSEL (het publicatiefonds) willen betalen. De reserves (met name ten dienste van de uitgave van boerderijboeken) zijn nog nooit aangesproken.

De meerderheid van de aanwezigen wil evenwel het publicatiefonds niet voor dit doel gebruiken.

5. Rondvraag en sluiting.

Van de rondvraag wordt gebruik gemaakt door Ben Broen. De promotiecommissie, waarvan hij nu voorzitter is, zoekt naar meer vrijwilligers om in voorkomend geval stands te bemensen.

Dick Buursink sluit vervolgens de ledenvergadering.

Secretariaatsverslag SHSEL 2013

Voor de 45^e maal leggen bestuur en werkgroepen een overzicht van hun activiteiten voor aan de donateurs van de stichting (en aan andere belangstellenden). Voor dit doel vormen de gezamenlijke donateurs, zoals bekend, het zgn. ‘College van Bijstand en Advies’, dat in de praktijk functioneert als ledenvergadering.

In het verslagjaar vonden twee ledenvergaderingen plaats. Daarin werden vooral de gebruikelijke verslagen geaccordeerd en werden het bestuur in het algemeen en de penningmeester in het bijzonder gedechargeerd van hun verantwoordelijkheden in het verslagjaar.

De SHSEL moest in 2013 helaas afscheid nemen van enkele leden met een grote staat van dienst binnen de organisatie. Leo P.M. Nijkamp was mede-initiator en gedurende tien jaar eindredacteur van n Sliepsteen; tevens was hij de auteur van zo’n 95 artikelen over thema’s uit de stadsgeschiedenis. Gerrit J. ter Welle was gedurende een lange reeks van jaren gastheer voor de sociëteit op de Holterhof. Daarnaast verzorgde hij lezingen en vertoonde films.

De Stichting Historische Sociëteit Enschede-Lonneker telde per 1 januari 2013 430 donateurs (2012: 419); een jaar later zijn het er 441. Een 10-tal donateurs (11) moest uit het bestand worden verwijderd wegens het niet betalen van de jaarlijkse bijdrage.

Het aantal abonnementen op n Sliepsteen daalde in het verslagjaar met 98 (van 2128 naar 2030). In het voorgaande jaar steeg het nog met 48 nieuwe abonnementen. In totaal moesten in 2013 46 (43) abonnees worden afgevoerd wegens het niet betalen van abonnementsgelden. Gegeven de stijgende kosten van bezorging besloot het bestuur de abonnementsprijs in 2014 te verhogen met € 1.50. Ook losse nummers zijn duurder geworden.

Het aantal actieve leden binnen de organisatie (de leden van de verschillende werkgroepen) bedroeg in het verslagjaar onveranderd plm. 70 personen, waarvan sommigen in twee of meer rollen. Het aantal mutaties is op jaarbasis minimaal. De mate van vergrijzing binnen de organisatie blijft daarmee een heikel punt. Ze vormt op termijn een bedreiging voor het gezond voortbestaan van de SHSEL.

Bestuur en werkgroepen kwamen op 12 februari 2013 bijeen voor een zgn. ‘vretmoalke’, een tweejaarlijks gebeuren, bedoeld als dank voor de vrijwillige inzet van de leden en daarnaast voor onderlinge uitwisseling van informatie. Helaas was de opkomst teleurstellend.

Het bestuur kwam in 2013 negen maal bijeen.

Per 11 oktober 2013 eindigde het penningmeesterschap van Peter Makaske. Hij is opgevolgd door Peter Janssen. In het bestuur deden zich verder geen personele mutaties voor.

Het bestuur is – behalve voor het reilen en zeilen van de SHSEL als zodanig – ook verantwoordelijk voor een aantal projecten die buiten het werkkerrein van de werkgroepen vallen. Daarvan wordt in dit kader verslag uitgebracht.

In 2013 is, toevalligerwijs vrijwel gelijktijdig met het overlijden van de naamgever, oud-burgemeester Heiko Wierenga, vanwege de SHSEL het naambordje ‘Ei van Ko’, de naam die nu officieel geldt voor het kunstwerk op het stadhuisplein, aangebracht.

Het bordje staat model voor het streven van de SHSEL naar een zekere verbeelding van de identiteit van de stad. In de zomer zijn door het bestuur in dat verband alle 50 monumentenbordjes opnieuw nagelopen. Ontbrekende of beschadigde exemplaren worden in 2014 (opnieuw) bevestigd.

De website van de SHSEL oogt verouderd. Bovendien ontbreekt met name een zoekfunctie voor de inhoud van de – inmiddels 116 – uitgaven van n Sliepsteen.

Na een eerdere mislukte poging is aan het einde van het verslagjaar contact gelegd met een websitebouwer, die aan de hand van ons programma van eisen, een nieuwe website zal ontwerpen.

Op 25 februari is de tekst van een **Canon van Enschede** – in het kader van een breder project van het Historisch Centrum Overijssel - on line gegaan. Dat gebeurde in de raadszaal ten overstaan van de gemeenteraad. De tekst van de Canon is afgeleid van de stadsgeschiedenis, zoals die al enkele jaren is te vinden op de eigen website.

In de verslagperiode is – onder andere met behulp van vrijwilligers van de SHSEL - een ontwerp van een **culturele waardekaart** voor de gehele gemeente gereedgekomen. In het algemeen is onze inbreng door de ambtelijke dienst van de gemeente gehonoreerd. Na vaststelling door het College zal de kaart dienen als referentiekader voor de wettelijk verplichte cultuurhistorische paragrafen in de bestemmingsplannen en voor het aanduiden en waarden van cultuurhistorisch erfgoed in brede zin. Door middel van het indienen van zienswijzen kunnen vervolgens ontwerpbestemmingsplannen eens per 10 jaar door belanghebbenden en belangstellenden worden beoordeeld.

Veel aandacht vroeg in het verslagjaar ook het **project stadsgeschiedenis**, dat was gericht op het tot stand komen en doen uitgeven van een wetenschappelijke verantwoorde integrale beschrijving van de geschiedenis van Enschede.

Tijdens de viering van het 40-jarig jubileum van de SHSEL in 2008 heeft het gemeentebestuur bij wijze van jubileumgeschenk toegezegd daaraan te willen meewerken. Nadat in 2012 was gebleken dat het door de gemeente nagestreefde model organisatorisch en financieel niet haalbaar was, is de SHSEL gevraagd - met een beperkt subsidie - onder eigen regie een nieuwe opzet voor het project te ontwerpen.

Daartoe is de hulp ingeroepen van de vakgroep Economische en Sociale Geschiedenis van de Rijksuniversiteit Groningen, in de afgelopen jaren verantwoordelijk voor een aantal soortgelijke projecten in stad en provincie Groningen. In het voorjaar van 2013 is onder de titel 'Format Enschede' een wervingsdocument uitgebracht.

Met ondersteuning van een Comité van Aanbeveling, waarin onder meer de Commissaris van de Koning in Overijssel en van de burgemeester van Enschede, is daarop een reeks fondsen aangeschreven met het verzoek om een financiële bijdrage.

Voor zover de aangeschreven fondsen al reageerden, werden helaas geen bijdragen toegekend. Op verzoeken om het project mondeling te mogen toelichten werd niet ingegaan. Aangenomen mag worden dat bij de fondsbesturen financiële overwegingen een rol hebben gespeeld. Andere beweegredenen mogen evenwel niet worden uitgesloten.

Zo wordt in een interview met een fondsbestuurder, tevens nazaat van een vroegere textielfamilie, in Dagblad Tubantia d.d. 5 oktober 2013 de beoogde integrale beschrijving van de stadsgeschiedenis door betrokkene gereduceerd tot het thema 'textielstakingen', 'een controversieel deel van de geschiedenis', dat 'niet hoeft te worden overgedaan'. Dezelfde zegsman brengt in het interview in negatieve zin ook de politieke herkomst van de voorzitter van de SHSEL ter sprake. 'Ik kan me voorstellen welke kant het boek opgaat'.

Op de uitspraken in het interview is niet gereageerd: niet door politieke partijen of raadsfracties; evenmin in de publieke opinie.

Het bestuur van de SHSEL moet helaas vaststellen dat de Enschedese samenleving, 50 jaar na het teloorgaan van de textielindustrie, nog niet in staat is gebleken de eigen historie op basis van gedegen wetenschappelijk onderzoek met een zekere onbevangenheid te onderzoeken en te beschrijven, dan wel daartoe financiële middelen te verschaffen.

Het bestuur heeft op 11 september jl. dan ook moeten besluiten het project te beëindigen. Inmiddels is vanwege het College van Burgemeester en Wethouders tegenover de SHSEL opnieuw erkend dat de gemeente moreel mede verantwoordelijk is voor het vastleggen van de stadsgeschiedenis van Enschede, zijnde in feite immaterieel cultureel erfgoed. In de komende periode zal worden bezien, in hoeverre aan die verantwoordelijkheid alsnog vorm kan worden gegeven.

De SHSEL heeft aan het einde van het verslag jaar voor belangstellenden een viertal bijeenkomsten gehouden met presentaties over de geschiedenis van Enschede. De reeks trok 19 deelnemers.

Kor Feringa.

Vertegenwoordigingen SHSEL in andere organisaties:

- Stichting Collectie Evert Rabbers: Ans Rotting-Braakman, twee vacatures.
- Stichting Historische Begraafplaats De Espoort: Jan Zwiggelaar.
- Werkgroep Boerenkerkhof van Wijkraad 't Zeggelt: Joh. Hemken en Henk Stobbe.
- Groen Beraad: wisselende vertegenwoordiging door bestuursleden.

Tijdens de **maandelijkse sociëteitsbijeenkomsten** is in 2013 stonden de volgende thema's op het programma:

18 januari	Hennie Kok	Familie Rismulder
15 februari	Christine Sinninghe Damsté	Een jonker in de 19 ^e eeuw
15 maart	Ben Kleisen (vervangers)	Verhalen en sagen
19 april	Gerard Koning	Oosterbegraafplaats (m.exc.)
17 mei	Bart Stuiver	Boekelosche Stoomblekerij
20 september	Rudie Becker	Lekker eten door vermogend Enschede
18 oktober	Begraafplaatsen- en loakstenencommissie	(met loakgang)
15 november	Frans Broekhuis	Stiepel- en geveltekens
20 december	Annemarie Termöhlen en Els Molenkamp	Midwinterliederen en - verhalen

n Sliepsteen in 2013

De redactie bleef dit jaar klein van omvang, een prima vaste kern. Uitbreiding blijft gewenst.

Ook in 2013 werd gezorgd dat de vier edities van n Sliepsteen (nummers 113 tot en met 116) met de bekende regelmaat aan het einde van elk kwartaal zijn verschenen. Voor de opmaak was er een prima samenwerking met de drukker. Een nieuwe opmaker zorgde voor een frissere opmaak, waarover de redactie vreemd genoeg geen enkele opmerking ongevraagd bereikte. De redactie is erg blij met de goede samenwerking met deze opmaker.

De redactie ondervond ook in 2013 weer veel steun van de Promotiecommissie die bij diverse manifestaties met een eigen stand aanwezig was om n Sliepsteen en de SHSEL onder de aandacht van de bezoekers te brengen. Piet de Wit, verzorgde ook de distributie van n Sliepsteen voor de losse verkoop.

Ook in dit verslagjaar kon de redactie putten uit een ruime hoeveelheid kopij. Dat maakte het mogelijk om aan de inhoud van elk nummer de nodige variatie mee te geven. Maar daardoor moeten de schrijvers van de langere artikelen soms een jaar wachten voor er ruimte is om hun artikel te plaatsen.

Hoogtepunt in het afgelopen jaar bleek de special over de textielbeat. Van dat nummer werd direct een grotere oplage gedrukt, die op het textielbeatfestival te koop was. De pers reageerde enthousiast op deze uitgave. Dat bleek gunstig voor de abonnementen en de losse verkoop, maar de verkoop op het festival viel erg tegen. Op nummer 113, met veel artikelen over de tweede wereldoorlog, kreeg de redactie veel positieve reacties. In nummer 114 kon via een artikel over de Boer'nleu ook weer aandacht worden besteed aan de streektaal. Het gewone leven van 'gewone mensen' kwam in een aantal nostalgische stukken naar voren. In nummer 115 werd de verdwenen Alsteedschestraat uit de mottenballen gehaald.

De redactie vergaderde in 2011 acht keer. Er was steeds een vergadering om het komende nummer voor te bereiden en eentje om het nummer te evalueren. Daarnaast werden uiteraard de reacties van lezers besproken en de planningsagenda geactualiseerd. Praktische zaken als het beoordelen, verbeteren en aanvullen van ingekomen artikelen werden volledig via e-mail geregeld.

Geert Bekkering
eindredacteur

Jaarverslag loakstenen- en begraafplaatsencommissie 2013

We zijn het jaar ingegaan met de problemen rond de Heegestein, een markesteen op de grens van de voormalige marken Usselo en Buurse. Deze steen ligt op particulier terrein en de eigenaar had de steen weggevoerd d.m.v. een betonring. In de loop van het jaar werd duidelijk dat de eigenaar van het bijbehorende perceel niet genegen was mee te werken aan de toegankelijkheid van de steen, maar na bemoeienis van de gemeente Enschede, de zichtbaarheid gelukkig wel verbeterd heeft.

Verder hebben we contact opgenomen met de historische vereniging Oald Weersel met het voorstel onze gemeenschappelijke markestenen beter in zicht te brengen en te voorzien van een informatiebordje. Dit heeft, dat zelfde jaar al, geleid tot het oprichten van een replica van

de voormalige markesteen **29(30)36-01** aan het Lonnekermeer en het plaatsen van een informatiebordje bij de Piermansteen aan de Sniedersveldweg. In aanwezigheid van de voorzitters van de SHSEL en Oald Weersel hebben we de steen aan het Lonnekermeer onthuld en een informatiebordje geplaatst.

Bovendien hebben we in het verlengde van dit stuk grens, Drienerlo-Hasselo, de markesteen 29.36-03 omhooggehaald.

Ook hebben we samen met Arfgoed Buurse en de Historische Kring Haaksbergen plannen gemaakt om onze gezamenlijke loakstenen te voorzien van bordjes en verdwenen exemplaren te vervangen. Dit heeft op 23 november geleid tot het plaatsen van replica's van de Broekheurnerpaal en de Veenpaal. In 2014 gaan we de informatiebordjes plaatsen.

In mei hebben we bij Wigboldsteen 1 aan de Hengelsestraat een nieuwe markering in het wegdek aangebracht, die de oorspronkelijke plek aanduidt van de steen, daar de eerste versie verdwenen was.

In juli hebben we gehoor gegeven aan een uitnodiging van bevriende relaties van de Historische Kring Haaksbergen om hun archief en de opgeknapte begraafplaats aan de Spoorstraat te bekijken.

Ook in juli hebben we een inspectiefietstocht gehouden langs onze rijksgrensstenenroute "van poal tot poal". Tijdens deze tocht hebben we de 4 route-informatieborden voorzien van ons e-mailadres.

Verder hebben we dit jaar een aantal Holtinks gehouden in het onderkomen van de Historische Kring Losser en daar samen met hen en de heemkundevereniging De Dree Marken zaken geregeld t.a.v. de markestenen in het Haagse Bos/Oldenzaalse veen. Een aantal markestenen op die grens zijn door ons gezamenlijk toedoen weer omhooggehaald en worden in 2014 voorzien van een informatiebordje. Tevens hebben we de naamloze stenen voorzien van een historisch verantwoorde naam.

Ook hebben we dit jaar(19 okt)weer een loakgang gehouden. Dit keer een fietstocht langs de noord- en oostgrens van Enschede. Tijdens de fietstocht hebben we vooral onze jongste vorderingen belicht. Voorafgaand aan deze loakgang hebben we op de sociëteitsavond van 18 oktober een PowerPointpresentatie gehouden. Onderwerp was uiteraard grenzen en grensmarkeringen.

Op verzoek van de gemeente Enschede hebben meerdere personen van o.a. onze werkgroep meegewerkt aan het verzamelen van gegevens voor de gemeentelijk cultuurhistorische waardenkaart(CWK).

In het verslagjaar heeft de commissie afscheid genomen van Stephan Blauw. Het lukte hem niet meer zijn professionele werkzaamheden te verenigen met het commissiewerk. In zijn schoonvader Jan Bakker hebben we een gemotiveerde en enthousiaste opvolger gevonden.

Tenslotte zijn we ook in dit verslagjaar weer bezig geweest met het fotograferen van de graven op de Oosterbegraafplaats voor www.graftombe.nl.

Harry van der Sleen.

Boerderijencommissie

De Boerderijencommissie, bestaande uit 11 personen, vergadert eenmaal in de maand. Er is daarnaast ook een kleine commissie die eveneens eenmaal in de maand vergadert.

De commissie heeft als hoofdtaak het verzamelen van materiaal als basis voor publicaties over huidige en voormalige boerderijen in de gemeente Enschede.

Gewerkt wordt met name aan de beschrijvingen van de (plm. 130) boerderijen in en rond Boekelo. De genealogische gegevens van de bewoners van die boerderijen zijn nu compleet. Van de helft van de boerderijen zijn ook alle kadastragegevens voorhanden. In totaal zijn van 15 boerderijen en hun bewoners de gegevens geheel compleet; van ca 40 boerderijen is een basisbeschrijving gereed.

In het afgelopen jaar zijn vijf nieuwe beschrijvingen gereed gekomen voor het geven van commentaar..

Alle beschrijvingen zijn te zijner tijd bestemd voor het (vierde) Boerderijenboek.

Ook van de boerderijen in Tweekelo en Groot Driene zijn al de nodige data verzameld.

De voltallige Boerderijencommissie besprak weer een groot aantal afzonderlijke onderwerpen en boog zich over een lange reeks concrete vragen over (de situering) van afzonderlijke boerderijen (bv. die op het terrein van het vliegveld), over de bewoningsgeschiedenis, over melkbusnummers, landbouwwerktuigen en –machines. Aan de hand van de jaarverslagen van de Lonneker Landbouwbank en die van de Lonneker Coöperatieve Melkinrichting worden de ledenlijsten gevolgd.

Nog niet duidelijk is wanneer een nieuw deel in de boerderijenreeks kan verschijnen.

Jan Oldenhof

Monumentencommissie

Voor de Monumentencommissie is 2013 een heftig jaar geweest.

Het pand op de hoek van De Heurne en De Klomp is in de eerste helft van 2013 gereed gekomen. Voor de modeketen Zara was de uitstraling van het bestaande gebouw de ultieme reden om zich daarin te willen vestigen. Door de slechte constructieve toestand is het bestaande pand gesloopt en het gebouw opgetrokken als historiserende nieuwbouw. Helaas is het op veel details mis gegaan, waardoor het gebouw voor de zorgvuldige beschouwer net niet datgene is wat het had moeten zijn.

Om te bereiken dat een herhaling van dit soort fouten wordt voorkomen is een brief naar de gemeente gestuurd. Ondanks dat hierop geen antwoord is gekomen, is het pand van Sanders aan de Molenstraat, dat met dezelfde uitgangspunten is gebouwd, er perfect uitgekomen.

Als herinnering aan het vroegere hotel- restaurant De Klomp had de monumentencommissie graag de gouden klomp op de gevel herplaatst gezien en dit ook met de ontwikkelaar afgesproken. Helaas paste dit voornemen niet in de reclamevisie van Zara.

Enschede heeft sinds de eerste helft van het jaar een monumentenloket, een onderdeel van de erfgoednota, die eind vorig jaar is vastgesteld door de gemeenteraad. Het monumentenloket geeft onder meer informatie en advies aan eigenaren van monumenten, vergunningverleners en - handhavers. Verder is er aandacht voor klein erfgoed, kerken en andere gebouwen, welke laatste die steeds vaker hun functie verliezen.

De Monumentencommissie heeft de ambtenaren, verantwoordelijk voor het monumentenloket, uitgenodigd voor een gesprek, wat geresulteerd heeft in de afspraak om elkaar eenmaal per kwartaal te informeren en met name te bezien, hoe in de toekomst met monumenten om te gaan, nu er zo bezuinigd moet worden.

Met de betreffende projectontwikkelaar was afgesproken ter plekke van de voormalige Sociale Academie aan de Hengelosestraat, na de sloop van dit gebouw, een glas- in- lood

raam van een bekende glazenier te herplaatsen in de aldaar nieuw te bouwen appartementen. Helaas moesten we tot de ontdekking komen, dat het kunstwerk met de sloop van het gebouw in de puinbak is verdwenen.

Omdat het meestal gaat om kunstwerken, die publiek bezit zijn en verkregen uit de 1% regeling voor kunst aan bouwwerken ten tijde van de wederopbouw en een periode daarna, heeft de Monumentencommissie afspraken gemaakt met de gemeente.

Het kunstwerk van Het Pinkeltje, dat met veel inspanning is behouden en geschonken aan de Al- Ummah school is een goed voorbeeld van herbestemming of te wel herplaatsing. Afgelopen jaar hebben de kunstwerken aan de DCW aan de Kuipersdijk, de oude brandweerkazerne aan de Hengelosestraat, het schoolgebouw De Kubus in het Velve Lindehof, de kantine van het voormalige bedrijf van Ramie-Union en de steen van het vroegere ziekenhuis aan de Veenstraat onze aandacht gehad. Hierbij is een goede samenwerking opgebouwd met de gemeente.

De culturele waarde kaart is een nieuw fenomeen, na een aantal banale missers op monumentengebied opgezet door de gemeente. Elke herziening van bestemmingsplannen dient wettelijk gepaard gaan van een cultuurhistorische paragraaf, die mede gebaseerd is op de kaart. Het college heeft de ontwerpkaart nog niet goedgekeurd.

Wbc De Woonplaats is van plan in Het Getfert een totaal sloopplan uit te voeren rond de Delistraat, ondanks dat in dit gebied deelgebieden voorkomen op de ontwerp- culturele waardekaart. Hoewel een vermelding op de kaart niet garant staat voor het behoud van monumenten die worden bedreigd is dit een reden om als commissie zeer kritisch te kijken naar bestemmingsplanwijzigingen, voornemens tot sloop, e.d., zodat in voorkomend geval ten minste een (publieke) discussie ontstaat. De commissie roept de leden van de SHSEL op informatie over dit thema aan haar door te geven.

Het Redemptoristenklooster in Glanerbrug is volledig gesloopt. Het gebouw werd door de directie van Ariens Zorgpalet gekarakteriseerd als 'een oude koelkast'. Dat was de mededeling, die de Monumentencommissie op 6 november 2013 te horen kreeg. Een onbegrijpelijke eenzijdige actie, waardoor de Monumentencommissie, maar ook de mensen van de Euregio, die met een goed financieel onderbouwd verhaal voor herbestemming bezig waren, plotseling met lege handen kwamen te staan. Een uitgebreid verslag hiervan is opgenomen in de Hoesbrief van januari 2014.

In een gesprek met een betrokkene is ons duidelijk geworden, dat de directie het oudste gebouw van Glanerbrug al bij het begin van de nieuwbouwplannen wilde slopen. Het klooster was keurig verpakt in het totaal van de sloopvergunning.

Herman Haverkate beschreef de gevoelens van de mensen die ongewild langs de zijlijn kwamen te staan het beste in de rubriek 'Boven Het Maaiveld' in de Twentse Courant Tubantia van 22 februari 2014 als volgt; 'Glanerbrug moet het voortaan doen met een zorgpalet, een wel heel optimistische aanduiding van wat in de praktijk niet meer is dan een treurige hoop stenen aan de grens'.

Er is nog een lange weg te gaan voordat iedereen doordrongen is van de historische en ruimtelijke waarden van de objecten die men iedere dag waarneemt. Moge de culturele waardekaart een eerste voorzet in de goede richting zijn.

Om te bekijken of er gemeenschappelijke raakvlakken waren, hebben de Monumenten- en de Binnenstadcommissie gedurende een klein jaar periodiek samen vergaderd. Beide commissies zijn in veel zaken zeer specifiek, zodat het oorspronkelijke idee, om samen één commissie te vormen duidelijk minder voor de hand liggend is geworden. Beide commissies gaan zich nu beraden hoe hiermee verder te gaan

Sake B. de Boer.

Commissie Binnenstad

De commissie Binnenstad vergadert gewoonlijk in Prismare, op de derde donderdagmiddag van de maand.

Extra aandacht werd in 2013 besteed aan het ledental van onze commissie. Doordat dit kleiner werd (dit herstelde gelukkig in 2014) nam de werkbelasting in de loop van het jaar toe.

Veel aandacht kreeg de geschiedenis van het Catharinaklooster aan de Lasondersingel. Een pand met een rijke historie.

Ook werd, met name door Frans Biersteker, tijd en aandacht besteed aan het 40-jarig bestaan van het crematorium in Usselo.

Samen met de monumentencommissie is, helaas tevergeefs, veel tijd gestoken in het behouden van de laatste nog in tact zijnde vleugel van het Redemptoristenklooster in Glanerbrug. Deze vleugel dateerde van circa 1890.

Ook aan jubilea werd een enkele keer aandacht besteed. Zo bestond het Enschededees Mannenkoor 100 jaren. Ons lid Henny Brager heeft daaromtrent contact gehad met de (laatste) voorzitter. Het koor is inmiddels wegens vergrijzing opgeheven.

Aan de voorgenomen inventarisatie van kunstobjecten in de openbare ruimte werd niet toegekomen.

In de discussie tijdens de vergadering bleek dat er waarschijnlijk monumenten in onze gemeente verdwenen zijn. Onze commissie is een zoektocht begonnen.

Punt van aandacht zal in de komende periode onder meer zijn het behoud van het St.

Jozefbeeld dat nu nog de centrale hal van het MST siert. Opdat het niet gaat zoals met het bekende beeld in de tuin van de Redemptoristen in Glanerbrug....

De gezamenlijke vergaderingen met de Monumentencommissie zullen in het vervolg op afspraak plaats vinden, wanneer bijvoorbeeld de uit te wisselen notulen daartoe aanleiding geven.

Fons Kleinherenbrink.

Bie'j mekaa in de kökk'n!

Jaarverslag Historische Kring Glanerbrug 2013

Het jaar 2013 zal te boek blijven staan als het jaar waarin we contact legden met onze collega's uit Losser en waarin we helaas het contact verloren met ons gewaardeerde medelid Hans Gosselt. Hans overleed na een lange periode van afnemende gezondheid en we zullen zijn inbreng blijven missen.

Op 2 april brachten we een bezoek aan het "hoofdkwartier" van onze Losserse collega's van de Historische Kring. Het archief van onze gastheren is ondergebracht in een sfeervol pand aan de oude markt. Op 5 november mochten de Lossernaren een tegenbezoek brengen en we konden vele gasten begroeten die avond. Het tekent de belangstelling voor elkaars werk over en weer.

We hebben als HKG deelgenomen aan diverse besprekingen over het Ariënshuis.

Besprekingen die helaas niet hebben geleid tot instandhouding van het pand. Ook in 2013 zijn we naar buiten getreden door deelname aan de open dag op een basisschool, door aanwezig te zijn tijdens de Kerkennacht en door opnieuw met een kraam present te zijn op de Glanerbrugse braderie. Over belangstelling bij dat laatste evenement viel niet te klagen.

Tallozen bleven staan bij onze kraam, bekeken de materialen en deelden verhalen met ons.

Materialen van onze groep werden ter beschikking gesteld aan het Ariënshuis en aan diverse ondernemers in Glanerbrug. Dit alles verhoogt de naamsbekendheid en het levert telkens weer mooie materialen of verhalen op.

We hebben in 2013 besloten om de krachten te bundelen in de uitgave van een boekwerk met als onderwerp: Glanerbrug in oorlogstijd. In het boekwerk zullen we proberen weer te geven wat de periode 1939-1945 voor de bewoners van Glanerbrug heeft betekend. Binnen de groep

is een redactiecommissie gevormd die zich bezig gaat houden met inhoud, vormgeving en financiering. De andere leden van de groep worden op de hoogte gehouden van de voortgang en worden met nadruk opgeroepen dit werk kritisch te volgen en om hun kennis en tips door te geven. Het is de bedoeling om in 2015 het boekwerk uit te geven.

Daarnaast is ook in 2013 de verdere digitalisering van het archief ter hand genomen. Er is een eigen website en een eigen pagina op facebook gemaakt die beiden regelmatig bezocht en bekeken worden. Er wordt naar gestreefd om mn de website meer af te stemmen op die van de SHSEL, het overleg daarover is helaas nog niet echt van de grond gekomen.

Ten slotte valt nog op te merken dat de Historische Kring Glanerbrug de inspanningen om een straatnaam naar dokter Schutter te laten vernoemen met succes bekroond zag en dat Albert Kroeze tot de groep is toegetreden.

Fotoverhalen project

Begin mei jl. heeft het fotoverhalen project naar 37 Twentse historische verenigingen een brief gestuurd met de vraag deel te nemen aan de fotoverhalenwedstrijd met als thema: "Vrouwen aan het werk in het gezin en buitenshuis".

De wedstrijd zou samen met de TC Tubantia worden gehouden. Op onze uitnodiging hebben 6 verenigingen gereageerd, waarvan slechts 4 wilden deelnemen aan de wedstrijd.

Vanwege te weinig deelname hebben wij besloten om de fotoverhalenwedstrijd niet door te laten gaan.

Het fotoverhalen project houdt zich nu bezig met het in kaart brengen van de panden en haar bewoners aan de Deurningerstraat. Jan Brummer heeft hiertoe het initiatief genomen. Hij heeft zelf aan de Lasondersingel gewoond, op enkele meters van de Deurningerstraat.

Het gaat om eigen verhalen van de aan de straat gevestigde winkels, ambachtsbedrijven en andere ondernemingen. Uiteraard waren de meesten van hen ook bewoners van de straat. Inmiddels zijn er al veel interviews met Deurningerstraat winkeliers en/of nabestaanden geweest. Opvallend is dat er aan deze straat veel middenstand (winkels of kleine bedrijfjes) waren gevestigd.

Einddoel is het organiseren van een expositie in de Mariakerk aan de Deurningerstraat in de zomer van 2014.

Ook is er een website gemaakt van foto's van de Deurningerstraat. Deze website wordt gelinkt aan de site van de SHSEL en andersom.

Wij verwachten dat het een mooie tentoonstelling gaat worden en roepen iedereen op te gaan kijken.

De leden van de SHSEL worden door middel van n Hoesbrief geïnformeerd over de data en openingstijden van de ex[positie].

Wil Metselaar, Coördinator fotoverhalen project

Promotiecommissie

Op de hieronder volgende data en plaatsen hebben wij namens de SHSEL ons gezicht laten zien en geprobeerd om donateurs te werven en abonnementen op n Sliepsteen af te sluiten. Helaas zijn daarvan geen aantallen bekend. In 2014 zal dat wel het geval zijn.

In 2013 is ook een begin gemaakt met het aanbieden van n Sliepsteen op leestafels bij garages, in jeugd- en buurtcentra, speeltuinen, e.d. In totaal momenteel op 45 adressen.5 Helaas is in het verslagjaar weer gebleken dat vrijwilligers voor onze commissie moeilijk te vinden zijn. Met name deelname aan presentaties waarbij op voorhand duidelijk is, dat de verkoopresultaten minimaal zullen zijn en het dus meer gaat om representatie van de SHSEL, heeft niet de voorkeur.

De promotiecommissie telt momenteel vier leden.

30 april: Lonneker braderie; 8 juni Braderie Mekkelholt; 9 juni Boekenmarkt Ootmarsum; 14 september Uitdag Prismare; 14 en 15 september Jacobuskerk; 12 oktober en 9 november Boekenmarkt Prismare; 10 november Bibliotheek Hengelo, 26 november Rode Kruis Pathmoshal; 13 december Kerstspektakel Prismare; 15 december Textielbeat Grolsch Veste.

Ben Broen

Jaarverslag WWW.SHSEL.NL

Onze website www.shsel.nl is ook dit jaar weer flink uitgebreid met foto- en filmmateriaal. Meerdere mensen hebben ons via de site gevonden om vragen te stellen of informatie aan ons door te geven.

Zoals altijd leest u op de eerste pagina het laatste nieuws en het programma voor de sociëteitsavonden.

We hebben dit jaar besloten een andere host voor de site te zoeken waardoor we wat meer mogelijkheden krijgen een moderner uiterlijk aan de webstek te geven. Dit proces is nog aan de gang.

Mede hierdoor is het helaas niet mogelijk u een overzicht te geven van de gegevens voortvloeiende uit de bezoeken aan de website, zoals u in voorgaande jaren gewend was.

Dit jaar nog hopen wij u een vernieuwde website te kunnen presenteren.

Harry van der Sleen.

FINANCIËEL JAARVERSLAG

Ondergetekende heeft in oktober 2013 het penningmeesterschap overgenomen van de heer Peter Makaske. Deze overname verliep soepel en geheel naar wens.

Het jaar 2013 is afgesloten met een negatief resultaat van € 1.340.

De resultatenrekening is licht gewijzigd: naast de uitkomst 2013, zijn nu de begrotingscijfers 2013 én ter vergelijking de uitkomst 2012 opgenomen.

Dit tekort is veroorzaakt door de hogere verzendkosten van *n Sliepsteen* en *n Hoesbreef*. In de loop van het jaar werden we geconfronteerd met een forse stijging van de bezorgkosten. Omdat deze stijging niet binnen de lopende begroting kon worden gefinancierd, heeft het bestuur besloten zowel de contributies, als de abonnementen met € 1,50 per jaar te verhogen.

Primo december ontvingen we van de postbezorger de tarieven voor 2014. Een stijging van ruim 40% was onacceptabel en er is gezocht naar een goedkopere oplossing. Deze is in het eerste kwartaal van 2014 gerealiseerd.

Bij de opbrengsten zien we een lichte teruggang bij de abonnementen en de contributies. De losse verkoop van *n Sliepsteen* is ten opzichte van de begroting fors toegenomen. De opbrengst “diversen” bestaat uit rente, giften en toevallige baten.

De toename van de kosten is nagenoeg geheel toe te schrijven aan de gestegen verzendkosten. De “kosten voorgaande jaren” hebben betrekking op uitgaven in 2013 voor rekeningen uit 2012.

Peter Janssen
penningmeester

RESULTATENREKENING 2013

	uitkomst 2013 €	begroting 2013 €	uitkomst 2012 €
OPBRENGSTEN			
abonnementen	22.315	23.000	22.996
contributies	9.280	9.000	9.144
	<u>31.595</u>	<u>32.000</u>	<u>32.140</u>
advertenties n Sliepsteen	2.466	2.495	2.495
verkopen	2.308	1.000	2.634
diversen	1.525	900	849
Totaal opbrengsten	<u><u>37.895</u></u>	<u><u>36.395</u></u>	<u><u>38.118</u></u>
KOSTEN			
n Sliepsteen			
opmaak en drukwerk	17.971	16.862	19.301
verzendkosten	7.693	4.860	4.975
	<u>25.664</u>	<u>21.722</u>	<u>24.276</u>
n Hoesbrief			
drukwerk	574	1.550	1.481
verzendkosten	779	1.230	1.180
	<u>1.353</u>	<u>2.780</u>	<u>2.661</u>
huur Prismare	3.442	3.465	3.399
soosavonden	2.734	3.055	2.178
beheer erfgoed	467	1.000	1.096
bureaunkosten	2.259	1.900	2.717
ict	1.061	1.250	1.437
overige kosten	1.435	500	838
kosten voorgaande jaren	823	-	-
Totaal der kosten	<u><u>39.235</u></u>	<u><u>35.672</u></u>	<u><u>38.602</u></u>
RESULTAAT	<u><u>-1.340</u></u>	<u><u>723</u></u>	<u><u>-484</u></u>

BALANS PER 31 DECEMBER

	2013	2012
	€	€
AKTIVA		
Kas	145	82
Banken	74.507	79.566
Inventaris archief	1	1
Kantoor inventaris	1	1
Oude nummers n Sliepsteen	1	1
Diverse vorderingen	1.490	747
Totaal aktiva	76.144	80.398
PASSIVA		
Eigen vermogen	11.921	11.921
onverdeeld exploitatiesaldo	-1.340	
Publicatiefonds	35.450	35.450
Cato Elderinksfonds	1.064	1.064
Reserve HKG	195	648
Reserve stadsgeschiedenis	7.918	19.850
Nog te betalen kosten	7.101	1.108
Vooruitontvangen opbrengsten	13.836	10.357
Totaal passiva	76.144	80.398

STICHTING HISTORISCHE SOCIËTEIT ENSCHEDE-LONNEKER
BEGROTING 2014

			2014	2013
BATEN				
	aantal	periode bedrag		
abonnementen	1957	€ 12,50	€ 24.462,50	€ 23.000,00
contributies	429	€ 22,50	€ 9.652,50	€ 9.000,00
			€ 34.115,00	€ 32.000,00
overige inkomsten				
advertenties Sliepsteen			€ 2.300,00	€ 2.495,00
verkopen			€ 1.500,00	€ 1.000,00
diversen			€ 500,00	€ 900,00
andere inkomsten			€ 800,00	€ -
rente bankrekeningen			€ 700,00	€ -
			€ 39.915,00	€ 36.395,00
LASTEN				
n Sliepsteen				
drukwerk			€ 11.030,00	€ 10.812,00
opmaak			€ 6.050,00	€ 6.050,00
verzending			€ 8.000,00	€ 4.860,00
			€ 25.080,00	€ 21.722,00
n Hoesbrief				
drukwerk			€ 645,00	€ 1.550,00
verzending post			€ 1.000,00	€ 1.230,00
			€ 1.645,00	€ 2.780,00
overige kosten				
huur Prismare			€ 3.510,00	€ 3.465,00
sociëteit			€ 2.000,00	€ 3.055,00
werkgroepen			€ 2.300,00	€ 1.000,00
bureaunkosten			€ 3.250,00	€ 1.900,00
ICT			€ 2.200,00	€ 1.250,00
onderhoud informatieborden			€ 750,00	€ -
algemene kosten			€ 600,00	€ 500,00
			€ 14.610,00	€ 11.170,00
			€ 41.335,00	€ 35.672,00
SALDO			€ -1.420,00	€ 723,00
			negatief	positief